

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 30 DIN, PODPORA VEČ KOT 30 DIN. POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO IV.

LJUBLJANA, PETEK, 5. JANUARJA 1940.

ŠTEV. 17.

Jasna beseda o katoliški edinosti

»Slovenec« je za Silvestrov dan prinesel znamenita novoletna voščila naših prvih dostojanstvenikov.

Med njimi je eno, ki tako živo zareže v življenje slovenske katoliške skupnosti in v poglavitno naloge naše Katoliške akcije: strniti slovenske katoličane v enotno in urejeno vrsto, da ga moramo v celoti ponatisniti — saj »Slovenčeve« izrezke malokdo shranjuje, v Borcih pa bo za mnogo dijakov in inteligentov ta beseda trajno spravljena. Kajti moramo ji še in še prisluhniti.

Ljubljanski škof je s popolno jasnostjo pokazal, za katero katoliško edinost danes gre.

Jasna in avtoritativna beseda o katoliški edinosti je bila nad vse potrebna, kajti katoliški edinosti — s tem pa naši katoliški stvari sploh — se je pri nas z raznimi dvomnostmi godila silno težka škoda, in to zlasti zadnje čase.

Ko ob sklepu leta v luči domačih in evropskih dogodkov gledam v bodoče leto, se ne morem ubraniti mnenja, da bo bližnja bodočnost odločilnega pomena tudi za Slovence in katoličane. Odločilne dobe v zgodovini naroda zahtevajo dvojno: jasen cilj narodu postavljen in ljudi, ki so veliki uri dorašli.

Ali imamo oboje v uri, ki prihaja?

Nekako tesno mi je pri srcu, ko naj na to vprašanje odgovorim.

Cilj — mislim, da se strinjamo vsaj v glavnem, da je naš cilj v tem, da ostanemo svobodni in neodvisni v skupni narodni državi, da uredimo vse odnose, gospodarske, socialne, kulturne in politične v duhu katoliške verske resnice in morale.

A ljudje? V zraku je pričakovanje, da pride prelom, prevrat, ali vsaj večja svoboda

— pa bi morali Slovenci in posebej še katoliški Slovenci strniti vrste pod enotnim vodstvom in po enotni metodi

— v vojnem stanju smo, ko je enotno vodstvo in enotna disciplina nujnost.

Toda, glejte jih, kako prihajajo vsak s svojim lončkom, da ga pristavi na skupno slovensko ognjišče in si skuha »župco« po svojem okusu v mnenju, da je edina užitna in hranilna.

Skoraj na vseh poljih slovenske in katoliške dejavnosti opazujemo takšne poizkuse.

O teh poizkuševalcih bo v slovenski zgodovini pač veljala beseda iz prve knjige Makabejcev: »Oni pa niso bili iz zaroda tistih mož, po katerih je došlo rešenje Izraelu« (5, 62).

V svitu novega leta spoznajmo — Bog daj, da vsi, prav vsi — da nam je za bodočnost najbolj in brezpogojno potrebna edinost in enotnost.

Ne mislim na edinost v verskih resnicah, zakramentih in priznanju cerkvenega poveljstva.

O tej edinosti ni debate med nami, kajti kdor ene ali druge teh točk iz katekizma ne priznava, se je že sam izločil iz katoliškega cerkvenega občestva.

Gre tu za edinost in enotnost v bližnjih ciljih, v nastopu in v borbi naših dni.

Časi so taki, da nam ni nič bolj potrebnega od te edinosti in enotnosti.

Dolžnost vesti je, katoliške vesti, za to edinost delati, jo ohraniti, utrjevati in se — kolikor treba — podrediti.

Ni to nobeno omejevanje svobode, marveč požrtvovalnost, s katero se moramo bojevati za svoj obstanek in svojo svobodo.

Bog nam vsem daj za novo leto dovolj razumnosti, modrosti, uvidevnosti in ponižne požrtvovalnosti v delu za slovensko in katoliško skupnost.

Zmaga beži od nestalnih in od slabičev.

Charles Péguy.

Aleš Ušeničnik, Izbrani spisi, I. zvezek

Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana 1939. Str. 320.

PLODOVITO ŽIVLJENJSKO DELO

Prekrasno darilo je prejel slovenski narod za letošnji božič — prvi zvezek Ušeničnikovih izbranih spisov.

Aleš Ušeničnik je svoje plodovito življenjsko delo posvetil vsemu narodu, da bi ga utrdil in vzgojil v katoliškem prepričanju. Zlasti ga je posvetil slovenski inteligenci, da bi »bolj in bolj domela resničnost in lepoto svoje- ga krščanskega svetovnega nazora in bi ga bila vesela« (Beseda za uvod, str. 5). Celih petindvajset let je zvesto, vdano in uspešno vršil odgovorno službo vodilnega ideologa. Kot buden čuvar je motril vsak gib, vsak utrip slovenskega življenja in ga vestno presodil, ali je v skladu s pametjo in vero in v korist narodu. Po vsej pravici si je zaslužil odlično mesto sredi naših največjih kulturnih delavcev v slovenski akademiji.

Aleš Ušeničnik je objavljaval svoje kulturne članke največ v »Katoliškem obzorju« in v »Času«, ki jima je bil, kot pravi, »nad 20 let urednik in smem reči, tudi glavni« sotrudnik (str. 5). Še dandanes marsikdo rad poseže po starih letnikih teh naših revij in jih z veseljem prebira. Zakaj? Zaradi Aleša! Dosti drugega je že uvelo in se postaralo, a njegova beseda je ostala sveža in močna.

NA JESEN ZBRAL NAJLEPŠE SADOVE

Ušeničniku je delo desetletij obrodilo bogate sadove. Zdaj na jesen je izbral, kar je bilo najlepših, jih še očistil, prebral, zložil in jih ponudil novemu rodu, ker ve, da mu bodo v prid. Prvotno besedilo je člankom sem pa tja izboljšal, pri vsakem poglavju pa je na koncu pridelal jedrnat opombe, kjer bistro in vešče izpodbije še ta in oni pomislek, ki bi utegnil bralca vznemirjati.

TEMELJI VSAKE DUHOVNOSTI

Gradivo Izbranih spisov je Ušeničnik razporedil na šest zvezkov, vsak okoli 300 strani. Prvi zvezek, ki ga imamo že v rokah, je podlaga vseh nadaljnjih razprav. Obravnava namreč tista

najvažnejša duhovna vprašanja, o katerih bi si moral biti vsak misleč človek na jasnem: o veri, o pravosti, nasplošno o kulturi. Prepričljivo razvija in pojasnjuje globoke ideje za duhovno življenje vsakega katoliškega izobraženca. Če danes mnogi izobraženci taka vprašanja zanemarljajo, je to le dokaz, da so tisti izobraženci preveč plitvi in površni. Zato pa naj bo novi rod bolj globok in bolj temeljit!

PREBOGATA VSEBINA

Ne utegnemo podrobno naštevati vseh predmetov, ki jih obravnava Aleš Ušeničnik v tej knjigi. Iskreno in brez pretiravanja rečemo, da je sleherno poglavje danes popolnoma aktualno in zelo zanimivo. Tako je vselej, kadar iz odličnega izbereš najboljše!

Opozorimo le na ta-le vprašanja, ki so posebno pereča in ni še nihče pri nas tako lepo odgovoril nanja kot Aleš Ušeničnik: kje so vzroki bogo- neznanja; ali so moderni očitki proti katolicizmu upravičeni; kaj bi bilo treba v Cerkvi popraviti; kako pride človek do vere in kje je krivda, če ne pride; kaj vse vpliva na človeka; ali je mogoče živeti nra-

no brez misli na Boga; kaj je morala in od kod ima obveznost; poglavje o Machiavelliju in o nasilni in krivični politiki;

Kakšen smisel ima kultura; kako jo vera oplemeniti in kakšne so kulturne naloge katoličanov.

ZUNANJOST

Zunanja oprema, tisk in veza- va, je prav okusna. Ob strani besedila stoje robniki, ki opozarja- jo bralca na osrednjo misel od- stavka, mu pa tudi pomagajo, da hitreje najde zaželeno mesto.

HVALEŽNI SMO ZA TAKO DELO

Ušeničnikove knjige mladim borcem ni treba šele priporočati. Mladi borci že sami iz svojega prepričanja spoštujejo in ljubijo Aleša Ušeničnika kot svojega duhovnega očeta. Kakor mlad literat odpre Prešerna, ne da bi ga kritiziral, ampak da bi se pri njem učil, s takim zaupanjem in tako željno naj dijak spet in spet prebira Ušeničnika in s takim veseljem naj se vglablja v te lepe misli. Tako se bo zanesljivo navzel močnega, živega in klenega katolicizma, katerega živ zgled je oseba in beseda Aleša Ušeničnika.

Slovanska laž komunizma

Kominterni si je vedno morala pomagati z raznimi lažnimi izmišljenimi gesli, s katerimi je natrepla javnemu mnenju peska v oči. To so bila znana gesla o svobodi, enakosti, pravičnosti in demokraciji, sama gesla, ki so se v zadnjih letih toliko tisočkrat ponavljala, da jih je marsikdo že samo zato verjel, ker jih je tolikokrat slišal.

Novi položaj pa je veliko starih gesel o svobodi in demokraciji onesposobil za nadaljnjo rabo. Na boj proti fašizmu ni dovoljeno več pozivati, zato so »skupne antifašistične fronte« propadle; tudi o svobodi je bolje, da se po zadnjih podjetnostih Sovjetije več ne govori.

Človek treznega preudarka bi pričakoval, da se je kominterni sedaj pred svetom tako umazala, da ji je od samega sramu vendar enkrat zmanjkalo gesel.

Toda sramotni položaj, v katerem je kominterni sedaj, ko se je pobratila z narodnim socializmom, je ni zmotil, da ne bi na-

šla zadnjega gesla, ki po vsem tem še preostane. Boljševiški agitatorji so vrgli ven geslo, da se Sovjetija žrtvuje za slovanstvo...

Preprosti ljudje ponekod to celo verjamejo in mislijo, da je Stalin, od vseslovanskih čustev prevzet, pomagal Nemcem uničiti Poljsko in da je kot zagrizen Slovan kot na strica iz Amerike, prepu- stil njihovi usodi in Nemcem.

O komunizmu je treba eno do- bro vedeti: komunizem ima pred seboj samo en cilj, za katerega se iskreno bori: svetovno revolucijo. Slovanstvo je dobro sedaj za pe- sek v oči, ko pa pride pravi trenutek, bo »likvidirano« kakor že to- liko drugih gesel.

Francoski komunisti so gnusni izdajalci svojega naroda in domo- vine. Izdajalci so postali na pod- lagi svojih komunističnih načel. Kako naj bodo na podlagi istih iz- dajalskih načel drugi komunisti iskreni Slovani? Slovani bodo ta- ko, kakor so bili antifašisti.

ŠPANSKE UNIVERZE IN KOMUNISTIČNA REVOLUCIJA

Op. ur.: Srbski »Bilten jugosl. antimarksist. komiteta« v Beogradu od 25. dec. 1939. prinaša sledeča zanimiva izvajanja o španskem dijaštvu in veliki kulturni vlogi španske duhovščine, ki jih prinašamo v celoti. Podnaslove dodali mi.

VLOGA UNIVERZ V REVOLUCIJAH

V revolucionarnih pokretnih so od nekdaj imele univerze vodilno vlogo, tako v Rusiji, deloma v Franciji in Nemčiji in drugih državah, kjer je dijaštvo predstavljalo svojo posebno korporacijo, in tam, kjer je univerza imela poseben vpliv zlasti na univerzitetno mesto in nato na vso okoliščino.

Univerzitetno mesto in delavske četrti so bila središča revolucionarnih pokretov. Iz njih je prihajala revolucionarna propaganda, ker je akademska mladina bila nositeljica »liberalnih« in »naprednih« idej. Podžigala je dinamizem delavskih in proletarskih mas, ki niso bile nikoli zadovoljne s svojim položajem.

ŠPANIJA — IZJEMA PO ZASLUGI KATOLIŠKE DUHOVŠČINE

Čeprav je to za vse države skoraj pravilo, za Španijo to ne velja; Španija je izjema.

Da bomo to razumeli, moramo

vedeti, da so bile v Španiji srednje in nižje šole stoletja v rokah katoliške duhovščine. Vpliv duhovnikov pa se ni omejil samo na šolo, ampak se je čutil v vseh panogah javnega življenja, tudi v gospodarskih in poslovnih.

Zato so tisti, ki so odšli na univerzo, zaradi svoje bodoče kariere ohranili zveze s to duhovno sredino. Emancipirati so se mogli samo tisti, ki so imeli možnost, da po končanih študijah začno čisto samostojno življenje, ali pa tisti, ki so se odločili za odločno opozicijo proti duhovništvu, a s tem so se eksponirali kot člani »levih« političnih strank. Pa tudi v tem slučaju se to ni godilo za časa študija na univerzi.

ŠPANSKE UNIVERZE — NOBENI »REVOLUCIJSKI CENTRI«

Sama po sebi je bila španska univerza v predrevolucijski dobi daleč od tega, da bi postala »revolucijski center«. Zato špansko dijaštvo kot organizacija ni igralo skoro nobene vloge v splošnem revolucijskem gibanju.

S tem pa ni rečeno, da so španski akademiki vedno mirno sedeli pri svojih knjigah. Tudi v Španiji so bili dijaški nemiri, ki so včasih povzročili krvave dogodke. A vključ temu dijaški nemiri niso imeli globljih korenin,

ampak so samo »na zunaj« odražali in dopolnjevali sliko splošnega nereda v državi.

ZATO SOVRAŠTVO LEVIH PROTI REDOVOM

Dobro vedo, da univerze same po sebi, ker so dobivale svoj naraščaj od cerkvenih redov, niso mogle postati to, kar so hotele levičarske vlade, so te vlade neprestano poskušale iztrgati zlasti ljudske in srednje šole duhovščini iz rok. To je bil cilj vseh odlokov proti cerkvenim redovom od l. 1931. Zaradi tega je »antiklerikalno« vprašanje v Španiji bilo vedno v tesni zvezi s šolskim. Zato so obenem s sžiganjem in pobijanjem duhovnikov in z rušenjem cerkv in samostanov požigali tudi cerkvene šole, knjižnice, institute in sijajno urejene laboratorije. Še pred revolucijo so bili 23. decembra 1931. s posebnim vladnim odlokom izgnani jezuiti in zaprte šole raznih cerkvenih redov v Madridu, Seville, Burgosu, Valenciji, Saragosi, Salamanci in Bilbau. Razrušeni so bili kemični in biološki instituti v Barceloni, zaprt observatorij v Ebru — samo zato, ker so bili v rokah »klerikalcev«.

Trditi se da celo, da so ljudske in srednje šole prenehale obstajati po padcu monarhije.

ZDRAVA MLADINA PREMAGALA KOMUNIZEM

Vse to kaže, kakšno ogromno vzgojno vlogo je imela duhovščina v Španiji, s tem da je ohranila novi nacionalni Španiji svežo in zdravo mladino, neokuženo z liberalizmom in ateizmom.

Samo po zaslugi te mladine je bila izvojevana zmaga nad komunisti.

TISKARSKI SKRAT

Ta tiskarski skrat nam zadnji čas nekam preveč nagaaja.

Tako je na str. 59. v naslovu izostalo ime svetovnega rekorderja: Ralph H. Metcalfe.

Na str. 63. pa beri v drugi vrstici srednjega stolpca zgoraj: Tudi »fašisti« so mi rekli.

BLAGOSLOV SKUPNIH POSVETOV

Ne samo vsak mesec, tudi vsak teden prihajajte in se posvetujte!

Rečem Vam, da počiva poseben blagoslov božji na takih skupnih posvetih.

Posamezniku je sicer dostikrat težko, da mora svoje stališče popraviti ali celo umakniti. Pa premagovanje samega sebe rodi zmerom dobre sadove. Stvari s tem koristimo. Osebe in njih misli stopajo v ozadje, stvar in resnica v ospredje.

Kdor hoče le po svojih mislih delati, se prej ali slej zaleti v svojo škodo, in če javno nastopa, tudi v škodo naroda.

Škof dr. Anton Mahnič

v razgovoru z dr. Srebrničem v svoji zadnji bolezni

Ali so tudi tebi natvezli, da komunizem ni tako strašen?

Med nami se vedno večkrat širijo v tej ali oni obliki govornice, da komunizem prav za prav ni tako strašen, kot ga slikajo. Nekateri tudi trdijo, da so edino komunisti tisti, ki hočejo delavcem dobro. Če pa pogledamo tja, kjer je zdaj središče komunistične propagande, pa vidimo, da v Rusiji vlada prav za prav tista stopnja kapitalizma, ki jo napovedujejo komunisti kot zadnjo pred vlado proletariata.

Kdo v Rusiji pa je prav za prav srečen in kdo ima dobiček od komunizma? Morda delavci? Kjer si delavci nikdar niso življenja svesti, tam niso srečni in ne morejo biti. Da si pa življenja res niso gotovi, o tem nam pričajo naslednje številke: V štirih letih, od l. 1918.—1922. je Čeka pomorila 193.350 delavcev in 815.000 kmetov. Torej v 4 letih skoro 1 milijon samo delovnih ljudi.

Ali je morda izobraženstvo tisto, ki je v komunistični državi srečno? Tudi izobraženstva je Čeka v istem času na tisoče pomorila: 6.775 profesorjev in učiteljev, 8.800 zdravnikov, 54.650 oficirjev, 1.215 duhovnikov, veleposrednikov 12.950 in 355.250 drugih izobražencev.

Tisti, ki vlečejo dobičke iz tega podržavljenega kapitalizma, tisti so židje. Ti tlačijo danes ruski narod.

Kdor pa bi rekel, da pri nas komunizem ne bo nastopal tako kruto, ta se moti. Kako so pa nastopili v Španiji? Ali niso komunisti tisti, ki so s strojnimi streljali proletarce, jih polivali z bencinom in jih žive sežigali? To so tisti, ki obljublajo raj na zemlji, v resnici pa nam povračajo čase, kot niso bili niti ob preganjanju kristjanov pod rimskimi cesarji.

KOMUNISTIČNA PROPAGANDA V FRANCIJI KOMUNIZEM JE VELEIZDAJA

V zadnjem času se je komunizem predvsem v Franciji »predstavil tak, kakršen v resnici je, namreč skrajno zločest« (D. R. 57).

Izdal je svojo domovino v trenutku, ko je najbolj potrebovala skupne pomoči vseh državljanov. Zato pa je tudi popolnoma upravičeno izzval splošen odpor.

Oblast je ukinila komunistične liste in razpustila komunistično stranko, članstvo pa ji je v trumah obračalo hrbet.

Vendar pa ima še kljub temu mnogo zagriženih pristašev, ki se še naprej trdovratno upirajo s prikrito in lažljivo propagando: na vsak način hočejo svetovno politični položaj izrabiti v svoje zločinske namene. Zopet so se komunisti začeli delati za najbolj vnete zagovornike splošnega svetovnega miru, obenem pa hujskajo množice na razredni boj, ki je kriv toliko prelite krvi (D. R. 57). Ker hočejo napraviti zmedo med ljudmi, z vso silo nastopajo proti »kapitalistični vojni« in v »svetem strahu« pred komunizmom hinavsko opominjajo: Ljudje božji, ali ne vidite, da bo postalo vse rdeče, če se vojna nadaljuje!

CELO ZDAJ HLINJO VERO

Izdali so celo letake, kjer predrzno kličejo na pomoč lurško Mater božjo in v strupenih frazah obsojajo »kapitalistično vojno« in zahtevajo mir.

To so naravnost klasični zgledi, iz katerih lahko spoznamo, kako zvito je komunizem »izpremenil taktiko in se prizadeva množice pridobiti z raznovrstnimi prevarami ter skriva svoje zle namene za ideje, ki so same na sebi prave in lepe« (D. R. 57).

Te taktike se je komunizem že od nekdanj povsod posluževal, tudi pri nas.

V SLOVENIJI VOLKOVI V OVČJIH KOŽUHIH

Tudi nam Slovencem je prikri-val svojo zlobo in se še sedaj previdno kaže v ovčjem oblačilu, da bi se mu približali in mu brez strahu služili. In ni se trudil zaman. Kljub pretresljivim opominom osleparjenih narodov, kljub resnim in jasnim besedam sv. očeta so mnogi nasledili njegovi silni in nezaslišani propagandi, »kakršne morda še ni bilo, kar svet pomni« (D. R. 17.) To nam potrjujejo dejstva iz zadnjega časa:

PREVARANI KATOLIŠKI AKADEMIKI

Tako nekateri katoliški dijaki že sami izjavljajo, da so jim marksisti bliže kot »klerikalci«. Koliko katoliških študentov

raje sodeluje s komunisti kot pa s svojimi tovariši!

Katoliški dijaki so, pa si v svojem društvu volijo za predsednika študenta, ki je kandidiral na levičarski listi proti katoliškemu kandidatu, izključujejo pa iz svoje srede člane dijaške Katoliške akcije!

Katoliški dijaki so, pa se navdušujejo za take članke »katoliških« mož, ki jih komunisti ne morejo dovolj prehvaliti in jih ponatiskujejo, ne da bi jim imeli kaj dodati.

Da, že tako daleč smo prišli, da nova izdaja papežev okrožnice proti komunizmu, »ki je ateističen, brezbožen in ki mu je glavna namera, da prevrne ves družabni red in poruši temelje krščanske kulture« (D. R. 3.), ne rode odpora samo pri nasprotnikih, temveč »tudi med katoličani sejejo nezadovoljstvo in nevoljo.« V Del. Pravici 30. nov. 1939.

Takšen je danes položaj. Tako globoko že tiče nekateri v komunističnih zankah. Ali se ne bliža že tudi za nas 12. ura?! (Zdramimo se torej! Ali res hočemo po vsej sili na lastni koži izkusiti to, kar se je godilo v Rusiji, Mehiki, Španiji, Poljski!

RAZTRGAJMO KOMUNISTIČNE ZANKE! KATOLIČAN ZAUPA PAPEŽU!

Ne verjemimo lažnivi propagandi! Saj je vendar tako jasno, da je vsako ljubovanje s komunizmom Judežev poljub, ki bo iz nas napravil sinove pogubljenja. Poslušajmo papeža in oklenimo se samo Cerkve!

VEZAVA BORCEV IN NAŠE POTI 18-20

Po želji nekaterih naročnikov se sprejmejo Borci in NP 18 do 20 v vezavo do vključno 15. januar. Pogoje glej MMB IV. str. 36.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).